

FOLKLOR Û ZIMAN

Kovara Akademîk û Navneteweyî ya Xebatên Kurdî

International Academic Journal of Kurdish Studies

Cild/Volume: 3 Hejmar/Issue: 1

Nîsan 2022

WEQFA
MEZOPOTAMYAYÊ

Folklor û Ziman

Cild: 3

Hejmar: 1

Sal: Nîsan 2022

Xwedî: Li ser navê Weqfa Mezopotamyayê Selim Ölçer

Berpirsa Nivîsan: Gevriye Atlı

Edîtor: Mustafa Aslan, Mikail Bûlbûl

Redaksîyon: Mikail Bûlbûl

ISSN: 2667-6435

Mîzanpaj: Ali Gümüşel - aligumusel@gmail.com

Berg: Ali Gümüşel

Navnîşan: Mezopotamya Eğitim Bilim Sanat Sağlık ve Kültür Vakfı

Urfa Yolu Üzeri, Çeysa Serhat Plaza. A Blok Kat:11 No:29

Çapxane: Alioğlu Matbaacılık Bas. Yay. Ve Kağıt Sa. Tic. Ltd. Şti.

Orta Mah. Fatin Rüştü Sk. No: 1-3/A Bayrampaşa-İstanbul

Numraya Sertîfikayê: 11946

Edîtor

Doç. dr Mustafa Aslan (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Dr Mikail Bûlbûl (Weqfa Mezopotamyayê - Tirkîye)

Lijneya Edîtorîyê

Prof. dr Celîlê Celîl (Institut für Kurdologie - Awisturya)

Doç. dr Necat Keskin (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Dr Mehmet Tayfun/M. Malmîsanij (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Dr Hemin Omar Ahmad (Zanîngeha Soranê - Kurdistan / Îraq)

Dr Ramazan Pertev (Zanîngeha Rouen Normandîyê - Fransa)

Lijneya Şewirmendîyê

Prof. dr Ebdulwehab Xalid Musa (Zanîngeha Newrozê - Kurdistan / Îraq)

Prof. dr Sabah Reşîd Qadir (Zanîngeha Raperînê - Kurdistan / Îraq)

Prof. dr Farûk Îsmâil (Frei Universität Berlin - Almanya)

Prof. dr Şukrîye Resûl Îbrahîm (Zanîngeha Tîşkê - Kurdistan / Îraq)

Prof. dr Tahirhan Aydın (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Prof. dr Bahîz Omar Ahmed (Zanîngeha Duhokê - Kurdistan / Îraq)

Doç. dr Bextiyar Secadî (Zanîngeha Kurdistanê - Îran)

Doç. dr Mehmet Zahir Ertekin (Zanîngeha Bîngolê - Tirkîye)

Doç. dr Mustafa Öztürk (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Doç. dr Süleyman Şanlı (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Doç. dr Canser Kardeş (Zanîngeha Mûşê - Tirkîye)

Dr Shahab Valî (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Dr Abdurrahim Özmen (Zanîngeha Dîcleyê - Tirkîye)

Hekemên Vê Hejmarê

Prof. dr Tahirhan Aydın (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Doç. dr Abdurrahim Özmen (Zanîngeha Dicleyê - Tirkîye)

Doç. dr Süleyman Şanlı (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Doç. dr Canser Kardeş (Zanîngeha Mûşê - Tirkîye)

Doç. dr Mustafa Öztürk (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Dr Hikmettin Atlı (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Dr İbrahim Tarduş (Zanîngeha Mardin Artukluyê - Tirkîye)

Dr Mikail Bülbül (Weqfa Mezopotamyayê - Tirkîye)

NAVEROK

Gotar

- Urf û Adetên li dor Rîtên Bihurê yê Zayîne, Nimûneya Herêma Sêwregê
Mesut Candan ..... 9 - 38
- Analîza Taybetmendiyên Hunera Dengbêjîyê
Mustafa Aslan ..... 39 - 66
- Nirxandinek li Ser Mîtosê Kawayê Hesinkar li Gor Nêrîna Etno-Sembolîst û
Mîtên Etnîk
Habibe Polattağ ..... 67 - 82

Metin - Analîz

- Berawirdkirina Kovara Hawarê û Rêbera Rastnivîsînê ya Komxebata
Kurmancîyê ji Alîyê Rastnivîsînê ve
Sevda Orak Reşitoğlu ..... 85 - 119

Nirxandina Pirtûkan

- Nirxandina Pirtûka “Zêrka Zêra, Cureyên Edebîyata Gelêrî ji Derdora Mêrdînê”
Berivan Matyar ..... 121 - 130

Ji Edîtoran

Folklor û Ziman bi hejmara pêncem li pêşberî we ye. Bi vê hejmarê em ketin sala sêyê. Folklor û Ziman ku di bin banê Weqfa Mezopotamyayê da, salê du caran (nîsan û çirîya pêşîn) derdikeve kovareka bihekem û navneteweyî ye. Di kovarê da xebatên akademîk yê li ser folklor û zimanê kurdî cih digirin. Zimanê gotaran, ji bilî kurteyên îngilîzî, bi temamî kurdî ye.

Di çerçoveya folkora kurdî da mijarên wekî teorîyên folklorê, edebîyata gelêrî, adet û tore, bîr û bawerîyên gelêrî, zanyarîyên gelêrî, ferhenga herêmî, têgihên folklorê kurdî, xebatên meydanî û herweha lêkolîn û nivîsên derbarê etnografyaya kurdî da û hwd dihên weşandin. Di çerçoveya xebatên zimanî da jî her cure mijarên têkildarî fonolojî, morfolojî, sentaks, morfosenaks, zimannasîya civakî (sosyo-linguîstîk), zimannasîya îranî hwd cih bigirin. Di kovarê da dê nivîsên di forma gotar, wergêran, danasîna sempozyum, pirtûk û tezan da jî biweşin.

Di vê hejmara pêncem da gotarên zanistî, analîza berheman û nirxandina pirtûkan hene. Em dikarin bi kurtî wan weha vebêjin:

Mesut Candanî di gotara xwe ya bi navê “*Urf û Adetên li dor Rîtên Bihurê yê Zayînê: Nimûneya Herêma Sêwregê*”yê da, pêşî bi awayekî teorîk analîza rîtan kirîye, piştra jî bi kitekit li ser yê herêma Sêwregê sekinîye.

Mustafa Aslan di gotara xwe ya bi navê “*Analîza Taybetmendîyên Hunera Dengbêjîyê*”yê da, hem li ser paşxaneyê dîrokî ya hunera dengbêjîyê hem jî li ser taybetmendîyên hunera dengbêjîyê sekinîye û bi gelek nimûneyan mijar vegotîye.

Habîbe Polatdag jî di gotara xwe ya bi navê “*Nirxandinek li Ser Mîtosa Kawayê Hesinkar li Gor Nêrîna Etno-Sembolîst û Mîten Etnîk*”ê da pêşî li ser paşxaneyê teorîk ya etno-sembolîzmê sekinîye, piştra jî li gor teorîya etno-sembolîst analîza mîtosa Kawayê Hesinkar kirîye.

Sevda Orak Reşîtoğlu di gotara xwe ya bi navê “*Berawirdkirina Kovara Hawarê û Rêbera Rastnivîsînê ya Komxebata Kurmancîyê ji Alîyê Rastnivîsînê ve*”yê da, li ser normên ortografîk ku Celadet Bedirxan, di kovara Hawarê da danîbûn û yê Komxebata Kurmancîyê ku di Rêbera Rastnivîsînê da danîbûn sekinîye, ew norm berawird kirine û cudahî û hevbeşîyên wan analîz kirine.

Di beşa nirxandina pirtûkan da jî Berîvan Matyarê pirtûka li ser folklorê ya Necat Keskinê ku encama xebateka meydanî ye, nirxandîye.

Ji bo vê hejmarê jî gelek kesan ked dan û alîkarîya me kir. Bi taybetî em spasîya hemû hekeman dikin ku bi xêra wan û têbînîyên wan gotar gelekî baştir bûn.

Edîtor

Mustafa Aslan, Mikail Bülbül